

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 71 0 P 234811 19 Rev
Banjaluka, 13.11.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Tanje Bundalo kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca S.D. iz B.L., Ul. ..., zastupanog po punomoćniku Đ.Š., advokatu iz B.L., protiv tužene K.S. iz B.L., Ul. ..., zastupane po punomoćniku R.B., advokatu iz B.L., radi utvrđenja i podjele bračne tekovine, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 234811 19 Gž od 22.5.2019. godine, na sjednici održanoj dana 13.11.2019. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja, obje nižestepene presude se preinačavaju tako što se utvrđuje da je tužilac po osnovu sticanja u braku sa tuženom stekao pravo suvlasništva sa dijelom od $\frac{1}{2}$ na jednosobnom stanu koji se nalazi u B.L., Ul. ..., površine 40 m², izgrađen na k.č.br. 2032/0 iz p.l.br. 1019, što je tužena dužna da trpi i prizna da se tužilac na osnovu ove presude upiše kao suvlasnik predmetnih nekretnina u knjigu uloženih ugovora sa navedenim dijelom kod Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Područna jedinica Banja Luka. Obavezuje se tužena da tužiocu na ime troškova cijelog postupka plati iznos od 5.779,00 KM, u roku od 30 dana.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banja Luci broj 71 0 P 234811 16 P od 06.08.2018. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužioca da se utvrdi da je po osnovu stečene imovine u braku sa tuženom suvlasnik sa dijelom od $\frac{1}{2}$ na jednosobnom stanu koji se nalazi u B.L., Ul., površine 40 m², izgrađen na k.č.br. 2032/0 iz p.l.br. 1019, te da tužena trpi i prizna da se tužilac na osnovu ove presude upiše kao suvlasnik predmetnih nekretnina u knjigu uloženih ugovora sa navedenim dijelom kod Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Područna jedinica Banja Luka.

Obavezan je tužilac da tuženoj naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.670,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 06.08.2018. godine do konačne isplate u roku od 30 dana, a sa viškom zahtjeva za troškove preko dosuđenog iznosa tužena je odbijena.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 234811 19 Gž od 22.05.2019. godine, žalba tužioca je odbijena i presuda Osnovnog suda u Banja Luci broj 71 0 P 234811 16 P od 06.08.2018. godine, potvrđena.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužilac iz razloga pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužioca se utvrdi da je po osnovu sticanja imovine u braku sa tuženom suvlasnik sa dijelom od $\frac{1}{2}$ na predmetnom stanu, zahtjev da tužena trpi da se tužilac uknjiži kao suvlasnik na istom stanu i zahtjev za naknadu troškova postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da je Univerzitet „Đuro Pucar Stari“, Pedagoška akademija Banja Luka dana 26.06.1984. godine, dao saglasnost na prenos stanarskog prava M.S., a nakon smrti profesora P.S. kojem je Pedagoška akademija dana 15.06.1976. godine dodijelila na korištenje jednosoban stan u naselju B.; da je M.S. (majka tužene), kao nosilac stanarskog prava, sa SIZ s. B.L. zaključila ugovor o korištenju predmetnog stana dana 01.10.1984. godine; da je majka tužene u punomoći od 28.10.2002. godine ovlastila svoju kćerku da može u njeno ime i za njenu korist preduzeti sve potrebne procesno pravne radnje i aktivnosti vezano za otkup predmetnog stana, te da može izvršiti ovjeru ugovora; da se u izjavi ovjerenoj pod brojem Ov-19239/02 od 29.10.2002. godine, koja je sastavni dio ugovora o otkupu stana, M.S. kao nosilac stanarskog prava saglasila da predmetni stan otkupi član porodičnog domaćinstva njena kći (tužena); da su Filozofski fakultet Banja Luka, zastupan po ODP „Zavod za izgradnju“ Banja Luka, kao prodavac i K.S. – D. kći P., kao kupac, dana 05.03.2003. godine zaključili ugovor o otkupu navedenog jednosobnog stana (ovjeren pod brojem OV-3894/3 dana 12.03.2003. godine) uz otkupnu cijenu od 5.886,70 KM, koju će kupac platiti u roku od 20 godina u 240 jednakih mjesečnih rata i to u iznosu od po 24,50 KM počev od maja mjeseca 2003. godine, s tim da 01.05.2003. godine nosiocu stanarskog prava na stanu M.S.I. prestaje stanarsko pravo i obaveza plaćanja stanarine, a ugovor o korištenju stana od 01.10.1984. godine sporazumno je raskinut, a pod tačkom 5 naveden je tužilac kao lice koje je ostvario lični popust po osnovu radnog staža od 8 godina i učešće u oružanim akcijama 36 mjeseci kao borac 3 kategorije i ima popust 8% i 36%; da iz kopija uplatnica–priznanica proizlazi da je vršena uplata rata kredita za predmetni stan u iznosima od po 24,50 KM, odnosno 49,00 KM, koje su uplaćivane od strane tužene na ime Fonda stanovanja Banja Luka; da je u knjizi uloženi ugovora o otkupu stambenih zgrada i stanova, List broj 2194 k.o. B.L. 6, tužena upisana kao vlasnik predmetnog stana po osnovu otkupa; da je na predmetnom stanu upisana hipoteka u iznosu od 5.886,70 KM sa rokom otplate od 20 godina u korist Fonda stanovanja Republike Srpske; da majka tužene ima prijavljeno prebivalište u B.L. od 28.01.1980. godine na adresi ...; da su parnične stranke bile u braku od 16.08.1997. do 30.08.2016. godine, kada je postala pravosnažna presuda o razvodu braka broj 71 0 P 233485 16 P od 25.07.2016. godine.

Kod takvog stanja činjenica prvostepeni sud zaključuje da da predmetni stan nije pribavljen u toku trajanja bračne zajednice stranaka i ne predstavlja bračnu tekovinu parničnih stranaka, te da tužilac kao bivši zet ranijeg nosioca stanarskog prava ne ulazi u krug lica koja mogu uz pismenu saglasnost nosioca stanarskog prava da otkupe stan i da tužena nikada nije bila nosilac stanarskog

prava niti zakupac spornog stana da bi tužilac, kao njen bračni supružnik, mogao ući u krug lica koja bi imala pravo otkupa stana pod uslovima utvrđenim zakonom, kao i da je otkupna cijena predmetnog stana plaćana tokom trajanja braka stranaka i da je ostvaren popust ali da je otkupna cijena stana obligaciono pravnog karaktera koju tužilac može potraživati u posebnoj parnici, slijedom čega je odlučio kao u izreci pozivom na odredbe čl. 270. st. 5, člana 272. st. 1. i člana 273. Porodičnog zakona („Službeni glasnik RS“ br. 54/02, 41/08 i 63/14, dalje: PZ).

Drugostepeni sud je prihvatio činjenično utvrđenje i pravni zaključak prvostepenog suda te je žalbu tužioca odbio i prvostepenu presudu temeljem odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), potvrdio.

Odluke nižestepeni sudova nisu pravilne.

PZ propisuje režim zajedničke i posebne imovine supružnika (član 269. PZ) i ne isključuje mogućnost supružnika da imaju zajedničku imovinu, posebnu imovinu, ili istovremeno i zajedničku i posebnu imovinu.

Imovina koju bračni supružnik ima u času zaključenja braka, kao i imovina koju u toku trajanja braka stekne po nekom drugom zakonskom osnovu je njegova posebna imovina (član 270. stav 1. i 7. PZ). Tom imovinom supružnik raspolaže samostalno.

Imovina koju su bračni supružnici stekli radom tokom bračne zajednice kao i prihodi iz te imovine čine zajedničku imovinu (stav 5. člana 270. PZ).

Iz činjeničnog utvrđenja nižestepeni sudova proizlazi da je nosilac stanarskog prava na predmetnom stanu bila majka tužene M.S. po osnovu ugovora o korištenju stana zaključenog 01.10.1984. godine sa SIZ s. B. i da se ista kao nosilac stanarskog prava saglasila da predmetni stan otkupi njena kći – tužena.

Takva mogućnost bila je predviđena odredbom člana 10. stav 2. Zakona o privatizaciji državnih stanova („Službeni glasnik RS“ broj 72/07, prečišćen tekst, dalje: ZPDS) koji je u vrijeme otkupa stana bio na snazi.

Nije sporno da je dana 05.03.2003. godine tužena zaključila ugovor o otkupu navedenog jednosobnog stana za otkupnu cijenu od 5.886,70 KM i da je u Listi za obračun otkupne cijene stana koja je sastavni dio ugovora o otkupu, u tački 5. navedeno da je tužilac lice koje je ostvarilo lični popust 8% po osnovu radnog staža od 8 godina i 36% po osnovu učešća u oružanim akcijama 36 mjeseci kao borac 3 kategorije.

Međutim, činjenica da je tužena stan otkupila kao član porodičnog domaćinstva njene majke koja je bila nosilac stanarskog prava na predmetnom stanu, sama za sebe ne znači da ova imovina predstavlja posebnu imovinu tužene i da ne ulazi u režim zajedničke imovine supružnika, kako pogrešno zaključuju nižestepeni sudovi.

Parnične stranake su bile u braku od 16.08.1997. do 30.08.2016. godine, kada je brak razveden presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 233485 16 P od 25.07.2016. godine, iz koje proizlazi da je do prekida bračne zajednice došlo 01.07.2015. godine, što znači da je u vrijeme

otkupa stana faktička zajednica braka između parničnih stranaka egzistirala i da je u to vrijeme bilo moguće sticanje imovine u braku.

Iz ugovora o otkupu stana proizlazi da tužena nije imala ličnih popusta koji bi uticali na otkupnu cijenu stana i da se ostvareni popusti od 8% odnose na popust po osnovu radnog staža tužioca i 36% po osnovu njegovog učešća u oružanim akcijama, ukupno 42%. Ovi popusti uticali su na otkupnu cijenu stana, jer je utvrđena vrijednost stana u iznosu od 16.000,00 KM, korigovana za popuste iznosila 5.886,70 KM.

Prema odredbi člana 26. ZPDS, kupcu stana se priznaje i popust na osnovu ostvarenog radnog staža bračnog druga, te popust po osnovu učešća u oružanim akcijama člana njegovog porodičnog domaćinstva u skladu sa propisima o pravima boraca (član 28. ovog zakona).

Zbog činjenice da se tužena saglasila da svoje pravo na otkup stana realizuje tako što će koristiti popuste tužioca kao svog supruga i člana porodičnog domaćinstva, te da je na taj način stan i otkupljen, pogrešan je zaključak nižestepenih sudova da tužilac nije učestvovao u otkupu stana.

Naime, ti popusti koji se mogu novčano izraziti, predstavljaju učešće tužioca u otkupu stana, jer su isti uticali na to da je otkupna cijena stana u odnosu na utvrđenu vrijednost stana bila manja za više od 1/2.

Kako je tužena temeljem takvog ugovora o otkupu stana stekla pravo svojine na predmetnom stanu i postala vlasnik istog sa 1/1 dijela, a tužilac učestvovao u sticanju te imovine, stečene u toku bračne zajednice, pravilno je bilo zaključiti da je predmetni stan zajednička imovina supružnika stečena radom i da svakom od supružnika pripada po 1/2 zajedničke imovine, shodno odredbi člana 270. stav 5. i člana 272. stav 1. PZ.

Slijedom navedenog, nalazeći da se revizijom osnovano ukazuje na pogrešnu primjenu materijalnog prava, odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 250. stav 1. ZPP.

Kako su odluke nižestepenih sudova preinačene, to je ovaj sud odlučio o troškovima cijelog postupka na osnovu odredbe člana 397. stav 2. ZPP, a u vezi sa članom 386. stav 1. i članom 387. ZPP. Obavezana je tužena da tužiocu, koji je uspio sa revizijom, naknadi na ime troškova cijelog postupka iznos od 5.779,00 KM, od čega na ime troškova prvostepenog postupka iznos od 3.529,00 KM (na ime sastava tužbe 600,00 KM, pristupa na tri održana ročišta - 23.01.2018, 15.05.2018. i 05.07.2018. godine po 600,00 KM, pristupa na jedno ročište odgode - 06.12.2017. godine 300,00 KM, paušala 585,00 KM i satnice 240,00 KM), na ime troškova žalbenog postupka iznos od 1.125,00 KM, te na ime troškova revizionog postupka iznos od 1.125,00 KM, sve shodno tarifnim brojevima 2, 3. i 12. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službeni glasnik RS" broj 68/05).

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić

